

Het Cultuurhuis van de Gemeente De Marne

Periode: 2016-2020
Versie: 3
Aantal pagina's: 4
Auteur: Seb van der Kaaden
Functie: Mede-eigenaar/Directeur Personalia vof

Doel: Het zijn van de publieke toegangspoort tot informatie, educatie en cultuur voor de inwoners van de gemeente De Marne met inachtneming van de publieke waarden: betrouwbaarheid, onafhankelijkheid, authenticiteit, pluriformiteit en toegankelijkheid.

Doelgroep: Alle inwoners van de gemeente De Marne. Momenteel kent de bibliotheek in de gemeente De Marne 1600 leden en jaarlijks 23.000 bezoekers.

Strategie: Door een combinatie van een lagekostenstrategie en differentiatiestrategie, bedrijfsprocessen te optimaliseren en hiermee een kostenvoorsprong te realiseren ten opzichte van alternatieve tijdsbesteding, en het creëren van een uniek en superieur dienstenaanbod waarvoor gebruikers bereid zijn een hogere prijs te betalen.

Aanleiding:

De gemeente De Marne wil de subsidie aan de bibliotheek per 2016 meer dan halveren. Biblionet Groningen denkt dat het voortbestaan van de enig overgebleven openbare bibliotheek in de gemeente De Marne, die in Leens, daarmee op het spel staat. Personalia vof wil in overleg met de gemeente De Marne komen tot een oplossing, waarbij het voortbestaan van de bibliotheek in De Marne kan worden gewaarborgd.

Aanpak:

In 2011 is een onderzoek gedaan onder Nederlanders naar hun verwachtingen met betrekking tot het gebruik van de bibliotheek in 2011 en in 2016. In dit onderzoek werd gevraagd hoe waarschijnlijk men op dat moment vond dat mensen voor een aantal redenen gebruik maken van de bibliotheek in 2011 en hoe men dacht dat dat gebruik in 2016 zou zijn. **Men verwacht dat leren lezen en/of schrijven bij de bibliotheek in 2016 even belangrijk zal zijn als in 2011.** Het gebruik in de bibliotheek van computer- en internetfaciliteiten zal afnemen, evenals het gericht zoeken naar informatie en het begeleiden en leren lezen van kinderen. Ook het lenen van boeken zal afnemen. **Daarentegen verwacht men dat er veel meer e-books geleend zullen worden.** Opvallend was de verwachting dat ook in 2016 bibliotheken nog hulp kunnen bieden bij het gebruik van sociale media.

Mede op basis van dit onderzoek, denkt Personalia vof het “Product” beter te kunnen afstemmen op de behoeften van de doelgroep en kosten te reduceren (kostenreductie door vooral te besparen op personeel, bestuurs- en organisatiekosten en huisvesting). De verwachting is dat hiermee een verdere daling van het aantal leden en bezoekers zal worden voorkomen en op termijn zelfs weer zal stijgen, als ook een stijging in het bedrijfsresultaat.

Plan van aanpak – Meer met minder

De huidige financiële middelen in 2013 waren in totaal 330.731 euro, bestaande uit: 2.410 euro projectsubsidies, 20.869 euro aan bedrijfsopbrengsten (contributies, leengelden en boetes), 36.502 euro provinciale subsidie en 270.950 euro gemeentelijke subsidie.

Uitgaande van een bezuiniging in 2016 van 170.950 euro op de gemeentelijke subsidie en het wegvallen van de provinciale subsidie, en van behoud van de projectsubsidies en bedrijfsopbrengsten, is het resterend vermogen 123.279 euro. Om alsnog een bibliotheek te behouden met minimaal een vergelijkbare collectie en service als nu, stellen wij het volgende voor:

Lagekostenstrategie

Kosten reduceren door een lagekostenstrategie. Concreet betekent dit:

Kosten	2013	2016	besparing %
Personeelskosten	72350	7000	90%
Bestuurs- en organisatiekosten	44923	14000	69%
Huisvestingskosten	81996	40000	51%
Administratiekosten	11965	3000	75%
Logistiek	3560	3560	0%
Automatiseringskosten	25034	25034	0%
Collectiekosten	42796	35000	18%
Projectkosten	2403	2403	0%
Overige kosten (w.o. leenrecht)	18211	18211	0%
	303238	148208	51%

De besparing op personeelskosten en bestuurs- en organisatiekosten zijn mogelijk door:

1. de introductie van een self service bibliotheek zoals ook in Oude Pekela. Door zelfbedieningsapparatuur kan men tijdens alle openingsuren inleveren, lenen, betalen en reserveringen ophalen. Ook is het mogelijk om vanaf een eigen pc of mobiel apparaat online een document klaar te zetten dat vervolgens in de Bibliotheek geprint kan worden.
2. Bovendien kunnen bezoekers voor vragen en advies de gehele dag terecht bij de **medewerker van de boekhandel**, die tevens zal worden ondersteund door minimaal een vrijwilliger. Op zaterdag zal de bezetting worden verdubbeld.
3. Bestuur- en organisatiewerkzaamheden zullen worden verzorgd vanuit boekhandel en uitgeverij Personalia. Door de combinatie van bedrijfsonderdelen zal dit leiden tot slechts een geringe stijging van de huidige boekhandel- en uitgeverijkosten, en dus een grote besparing opleveren voor de bibliotheek. Idem. administratiekosten.
4. Inkoop collectie kan goedkoper, door een hogere korting bij uitgeverij te bedingen. Dit wordt verzorgd vanuit de boekhandel, die ook al de boekeninkoop verzorgd voor het te verkopen winkelassortiment.
5. Huisvesting zou volgens een taxateur/makelaar aanzienlijk goedkoper moeten kunnen. Zeker gezien de grote leegstand zou de gemeente zich hierin coulant kunnen opstellen door een geschikt gebouw 'om niet' ter beschikking te stellen.

Differentiatiestrategie

Om de bibliotheek te behouden is het noodzakelijk om naast een lagekostenstrategie ook een zodanig uniek en superieur mogelijk product aan te bieden. Hoe hoger de jaarlijkse opbrengsten, hoe minder afhankelijk het bestaan van de bibliotheek wordt van subsidies.

Meer opbrengsten zijn mogelijk door:

Wie en wat

1. Te streven naar de hoogste kwaliteit van het product. Kijkend naar het huidige product is dat hoofdzakelijk het uitlenen van diverse media in print en digitaal en het bieden van hulp/advies voor het vinden van de juiste media/informatie. De collectie kan worden uitgebreid en nog beter worden afgestemd op de wensen van de doelgroep. Ook het adviseren/onderwijzen kan geoptimaliseerd worden, en ook pro-actiever aangeboden worden via bijvoorbeeld workshops.
2. Naast het uitlenen en het adviseren/onderwijzen, kan de dienstverlening uitgebreid worden met het initiëren en faciliteren van andere culturele activiteiten, zoals filmavonden, lezingen, theatervoorstellingen, exposities, debatten en presentaties.
3. Naast self service zorgen voor persoonlijk advies door goed opgeleide en enthousiaste personen, die voldoende kennis hebben van media in print en digitaal, communicatief sterk en proactief zijn, en commercieel kunnen denken.

Waarom

4. Het nadrukkelijker en herkenbaar presenteren en promoten van zowel de producten als de voordelen van deze producten aan de doelgroep. Waarom zouden zou men naar het Cultuurhuis gaan?

Waar

5. Alle activiteiten worden samengebracht op een plaats – het voormalige gemeentehuis – goed zichtbaar en bereikbaar voor de doelgroep. Hierdoor zullen de verschillende activiteiten (uitlenen, workshops, exposities, etc.) en onderdelen (bibliotheek, boekwinkel en uitgeverij) elkaar versterken. Bovendien worden er daardoor voordelen behaald op het gebied van efficiëntie en effectiviteit (zie de lagekostenstrategie).

Hoe

6. Bovenstaande kan alleen door een goede samenwerking met andere partijen, zoals de gemeente (bv huisvesting), de lokale ondernemers (bv workshops), kranten/rtv (promotie), uitgevers (bv collectie) en creatieve personen w.o. auteurs (bv lezingen/presentaties). Personalia is overtuigd dit door een goed netwerk en door duidelijk invulling te geven aan het wie, wat, waarom en waar, te kunnen realiseren met als resultaat meer leden en meer opbrengsten uit de andere activiteiten en onderdelen.

Voor 2016 is de verwachting dat een verdere daling van het aantal leden en bezoekers zal worden voorkomen en de huidige opbrengsten zullen worden behouden. Daarna is de verwachting dat de opbrengsten zullen toenemen, omdat ook de bekendheid en de voordelen van het cultuurhuis zullen toenemen.

Kritische succesfactoren

- Overname huidige collectie 'om niet'
- Ter beschikkingstelling Gemeentehuis Leens
- Subsidiegarantie voor 5 jaar
- Eenmalige opstartsubsidie voor zelfservicebedieningapparatuur / aanpassing huisvesting als cultuurhuis

Ook Biblionet zou een belangrijke rol in bovenstaande kunnen vervullen. Wat deze rol zou zijn, is afhankelijk van de plannen en de waarde die Biblionet denkt te kunnen toevoegen voor het behoud van een bibliotheek. Te denken valt aan (1) transport van boeken en andere media die provincie breed zijn georganiseerd, (2) het blijvend toegang geven tot het bibliotheekwerk in het netwerk van Biblionet Groningen. Alle leners van de gemeente De Marne behouden met hun pas toegang tot de collectie van alle Groningse bibliotheken, waarmee ze kunnen lenen, inleveren, aanvragen, gebruik kunnen maken van het landelijke e-bookportaal en toegang hebben tot de bibliotheekcatalogus.